O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)
magistratura mutaxassisligining talablari

TOSHKENT

ЎзР ОЎМТВ
Буйрук №365
"25" 08 2021 йил

ISHLAB CHIQILGAN VA KIRITILGAN:

- Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi huzuridagi Oliy va o'rta maxsus, professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2021 yil «24» 08 dagi 4 - sonli yig'ilishida ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2021 yil «25» 08 dagi 365 - sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.

Mazkur Malaka talablari "Oliy ta'lim davlat ta'lim standarti. Asosiy qoidalar", "Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O'zbekiston Respublikasi Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi hududida Malaka talabini rasmiy chop etish huquqi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		bet
1.	*70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligining umumiy tavsifi	4
1.1.	Qo'llanish sohasi	4
1.1.1.	*70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi malaka talabining qo'llanilishi	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2.	*70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlari tasnifi	4
1.2.1.	*70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining sohalari	4
1.2.2.	*70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining obyektlari	5
1.2.3.	*70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining turlari	5
1.2.4.	*70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlarning kasbiy vazifalari	5
2.	*70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar	7
2.1.	Umumiy kompetensiyalar	8
2.2.	Kasbiy kompetensiyalar	8
	Bibliografik ma'lumotlar	10
	Kelishuv varog'i	11

1. *70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* Magistratura mutaxassisligining umumiy tasnifi

70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili) magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar tayyorlovchi kunduzgi ta'lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta'lim shakllari bo'yichao'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Magistratura dasturining me'yoriy muddati 2 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi

1.1.1. *70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi malaka talabining qo'llanilishi.

Malaka talabi *70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

- mazkur magistratura mutaxassisligi bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor- o'qituvchilari;
- magistratura mutaxassisligining o'quv rejasi va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim tashkilotining talabalari;
- magistratura bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;
- ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;
- oliy ta'lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;
- oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;
- kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;
- oliy ta'lim tashkilotlariga o'qishga kirayotgan baklavriat bitiruvchilari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. *70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining tasnifi

1.2.1. *70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining sohalari:

70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili) magistratura mutaxassisligi – Oliy, malaka oshirish va qayta tayyorlash muas-

sasalarida ingliz tili, umumta'lim, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi muassasalarida ingliz tili, adabiyot va tarjimashunoslik fanlarini o'qitish; O'zbekistonRespublikasi turizm qo'mitasi va tarmoq ilmiy-tadqiqot institutlarida ilmiy-tadqiqot markazlarida, ilmiy-ishlab chiqarish birlashmalarida ilmiy tadqiqot ishlarini olib borish, turli mulkchilik shaklidagi ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish korxonalarida, davlat boshqaruvi organlarida, har xil shakldagi mulk, sanoat va biznes tashkilotlarida mutaxassislikka oid kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. ***70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)*** **magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining ob'ektlari:**

qo'shimcha ravishda oliy ta'lim tizimi muassasalarida mutaxassislik bo'yicha ilmiy-tadqiqot jarayonlari,

ta'lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari,

izlanuvchi obyektlar bo'yicha magistrlar kasbiy tarbiya va ilmiy-tadqiqot va ilmiy va texnik loyihalari,

ilmiy-tadqiqot ishlari bilan shug'ullanuvchi obyektlar

1.2.3. Mutaxassislik bo'yicha magistrlar kasbiy faoliyatlarining turlari

- ilmiy-tadqiqot faoliyat;
- tashkiliy-boshqaruv faoliyat;
- pedagogik faoliyat: Oliy, malaka oshirish, qayta tayyorlash ta'lim muassasalarida ilmiy-pedagogik hamda umumta'lim, o'rta maxsus, kasb-hunar talim tizimida pedagogik faoliyat (o'rnatilgan tartibda);
- turli xizmatlar ko'rsatish kabilarni o'z ichiga oladi.

Mytaxassislik bo'yicha tayyorlangan magistrlar kasbiy faoliyatlarining muayyan turlari ta'lim jarayonining manfaatdor ta'lim muassasasi tomonidan aniqlanadi.

Yo'nalish bo'yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuklari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chikqan xolda bakalavrlarning kasbiy faoliyat turlarida ko'shimcha va o'zgarishlar bo'lishi mumkin.

1.2.4. ***70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)*** **magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlarning kasbiy vazifalari:**

70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)) magistratura mutaxassisligi bitiruvchilari kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tizimida qo'shimcha kasb ta'limini olishi mumkin.

Shuningdek, magistrlar kasbiy moslashuv imkoniyatlaridan kelib chiqqan holda kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatlarini tashkil etishi mumkin.

Ilmiy tadqiqot faoliyatida:

– tegishli fan sohalariga oid ilg‘or tajribalarni inobatga olgan holda, mutaxassislikka oid yangi ilmiy natijalar, ilmiy adabiyotlar va ilmiy-tadqiqot loyihalarini o‘rganish, tahlil qilish va umumlashtirish;

– kasbiy faoliyatiga mos ilmiy adabiyotlarni, ilmiy tadqiqot loyihalarini va yangi ilmiy natijalarni o‘rganish;

– ilmiy, amaliy tadqiqotlar olib borish, tajriba natijalarini qayta ishlash va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish;

– ilmiy maqolalar tayyorlash va tahrir qilish;

– internet tarmog‘ida eng yangi ilmiy, konstruktorlik, texnologik va ekspluatatsion yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo‘nalgan holda qidirish va topish;

– ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o‘tkazish hamda faol ishtirok etish;

– mos mutaxassislik mavzusi bo‘yicha ilmiy loyihalarni ishlab chiqish;

– yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqish;

– o‘tkazilayotgan tadqiqotlar mavzusi bo‘yicha ilmiy sharhlarni ishlab chiqish, referatlar va bibliografiyalarni tuzish; *qobiliyatiga ega bo‘lishi lozim.*

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

– jamoada ijtimoiy va ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etish va boshqarish;

– nostandart vaziyatlarda tashkiliy boshqaruv qarorlari qabul qilishi va ushbu qarorlar uchun mas'uliyatni o‘z zimmasiga ola bilish;

– bajarayotgan faoliyati bo‘yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirgan ishining natijalarini baholash;

– e-learning va m-learning texnologiyalari asosida korporativ o‘qitishni tashkil qilish va korporativ ma'lumotlar bazasini rivojlantirish;

– atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilishda ishtirok etish;

– nodavlat va notijorat tashkilotlarida, xususiy tadbirkorlik sub'ektlarida ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo‘yicha menejer sifatida faoliyat yuritish ***qobiliyatiga ega bo‘lishi lozim.***

Pedagogik faoliyatda:

- mutaxassislik fanlarini o‘qitish metodikasini egallashi;
- oliy, malaka oshirish va qayta tayyorlash, o‘rta maxsus, kasb-hunar ta’limi muassasalarida mutaxassislikka oid tayyorgarlik yo‘nalishida nazarda tutilgan o‘quv fanlari bo‘yicha amaliy va laboratoriya mashg’ulotlarini o‘tkazish mahoratiga ega bo‘lishi:
- zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalardan foydalanib o‘quv mashg’ulotlarini tashkil etish va o‘tkazish;

- mutaxassislik fanlari bo'yicha mashg'ulotlarni o'tkazish uchun zarur bo'lgan o'quv-metodik hujjatlarni tayyorlash va rasmiylashtirish;
- mutaxassislik fanlari bo'yicha mashg'ulotlarii o'tkazish uchun o'qitishning texnik va kompyuter vositalaridan foydalanish:
- mustaqil ta'lim va ijodiy izlanish natijasida o'kitilayotgan fan ḩamda pedagogik faoliyat sohasidagi yangi shakl, metodlar vositalarni o'zlashtirish va o'z-o'zini rivojlantirish;
- elektron axborot ta'lim muhitida ta'lim jarayonini pedagogik loyihalashtirish:
- elektron (e-learning) Ba MOSH (m-learning) o'qitish uchun o'quv-metodik majmualarni ishlab chiqish;
- uzluksiz ta'lim tizimining DTS, Davlat talablari va boshqa o'quv-me'yoriy hujjatlarni ishlab chiqish malakalariga ega bo'lishi kerak.

– mustaqil ta'lim va ijodiy izlanish natijasida o'qitilayotgan fan hamda pedagogik faoliyat sohasidagi turli usullar, vositalar va boshqa sohalarda o'z-o'zini muntazam takomillashtirib borish;

– gumanitar fanlar sohasi uchun DTS, Malaka talablari, Davlat talablari va boshqa o'quv-me'yoriy hujjatlarni ishlab chiqish *qobiliyatiga ega bo'lishi lozim.*

Turli xizmatlar ko'rsatish:

– mutaxassislikka mos maslahatchilik xizmati;

– ingliz tilshunosligi, adabiyoti va tarjimashunosligi tarixini ilmiy o'rganish, jarayonlarni ob'ektiv va xolis ilmiylik nuqtai nazaridan yoritish;

– tadqiq qilingan mavzular bo'yicha aniq ma'lumotlarga ega bo'lish;

– kutubxonalar, axborot-rersurs markazlari, vaqtli matbuot sahifalari va arxiv ma'lumotlaridan foydalana olishga oid metodik faoliyatni amalga oshirish;

– ingliz tili qadimiy manbalarni o'qiy olish, ulardan foydalanish;

– pullik ta'lim xizmati ko'rsatish;

– ixtisoslikka mos mavzu bo'yicha davlat grantlari va xo'jalik shartnomalari asosida tadqiqot ishlari boshqa xizmatlarni ko'rsatish *qobiliyatlariga ega bo'lishi lozim.*

Quyidagi magistr darajasi kvalifikasiyasi beriladi:

- ingliz tili o'qituvchisi va tarjimon (tadqiqotchi-pedagog)

2. *70230201- Qiyosiy tilshunoslik, lingvistik tarjimashunoslik (ingliz tili)* magistratura mutaxassisligi bo'yicha magistrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

2.1. Umumiy kompetensiyalar:

– ilmiy dunyoqarashga doir bilimlar tizimini egallagan bo'lishi, umummetodologik fanlar asosini, davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi; ijtimoiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qilish qobiliyatiga ega bo'lishi;

– ijtimoiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qilish qobiliyatiga ega bo'lishi;

– ilmiy faoliyati natijalarini his qilishga yo'naltirilgan ijtimoiy mas'uliyat shakllangan bo'lishi;

– kasbiy faoliyatda o'zlashtirgan fanlarning asosiy qonunlaridan foydalanishi, metodlarni tasniflashi, metodologik tamoyillardan ilmiy faoliyatida foydalana olishi;

– xorijiy tillardan birini ilmiy muloqot va kasbiy malaka almashish vositasi sifatida egallagan bo'lishi;

– axborotni to'plash, saqlash, ularga ishlov berish va ulardan foydalanish usullarini egallashi;

– o'zining kasbiy faoliyatida asosli mustaqil qarorlar qabul qila bilishi;

– ilmiy faoliyati natijalari bo'yicha davlat va xorijda e'lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlashi;

– patent olish uchun ish me'yoriy hujjatlar tayyorlay olishi;

– davlat, nodavlat va notijorat tashkilotlari tomonidan e'lon qilingan loyihalarda ishtirok etish uchun loyiha tayyorlash malakalariga ega bo'lishi lozim.

2.2. Kasbiy kompetensiyalar:

- zamonaviy lingvistika yo'nalishlarida ilmiy, amaliy tadqiqotlar olib borish, tajriba natijalarini qayta ishlash va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy maqolalar tayyorlash va tahrir qilish;

- qiyosiy adabiyotshunoslik, matn lingvistikasi, xorijiy o'qitish metodikasini fanlari doirasida zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni egallagan bo'lish;

- ilmiy tadqiqot metodologiyasi, maxsus o'qitish metodikasi asosida ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga innovatsion yondashishni bilish;

– zamonaviy informatsion va pedagogik texnologiyalardan foydalanib nostandart o'quv mashg'ulotlarini ishlab chiqish va o'tkazish qobiliyatiga ega bo'lishi;

– ilmiy va kasbiy faoliyatga yo'naltirilgan xorijiy til egallash bo'yicha tinglab tushunish, o'qish, eshitish va gapirish ko'nikmalarga ega bo'lishi;

– tarjimashunoslik bo'yicha mashg'ulotlarni o'tkazish uchun o'qitishning interaktiv vositalarini ishlab chiqish va ularning amaliyotda qo'llay bilish qobiliyatiga ega bo'lishi;

- ilmiy, amaliy tadqiqotlar olib borish, tajriba natijalarini qayta ishlash va ular asosida ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish, ilmiy maqolalar tayyorlash va tahrir

qilish, ilmiy seminar, konferensiya va simpoziumlarni tashkil etish, o'tkazish, ilmiy loyihalarni ishlab chiqish ko'nikmalariga ega bo'lish;

– mustaqil ta'lim va ijodiy qidiruv natijasida o'qitilayotgan fan hamda pedagogik faoliyat sohasidagi metodlar, vositalar va shakllar jabhalarida o'z-o'zini muntazam takomillashtirib borish qobiliyatiga ega bo'lishi;

- elektron (e-learning) va mobil (m-learning) o'qitish uchun o'quv-metodik majmualarni ishlab chiqish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak.

Bibliografik ma'lumotlar

UDK: 002:651.1/7 Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, modul, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat obyekti, kasbiy faoliyat sohasi, magistraturaning o'quv reja va fan dasturi (magistratura dasturi), profil, o'qib-o'rganish natijalari, o'quv sikli, ilmiy boshqarish, axborot-kommunikativ tizimlar, zamonaviy tadqiqot metodlari, axborot va zamonaviy pedagogik texnologiyalar, modellar va modellash, fan ishchi dasturlari, zamonaviy o'lchov asboblari, ilmiy-tadqiqotlarni tashkil qilish, virtual elektron bilim manbalari, didaktika, nazariya.

KELISHUV VAROG'I

ISHLAB CHIQILDI:

Alisher Navoiy nomidagi
Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti

Rektor_______________ **Sh.Sirojiddinov**

202 __ yil «_____» _____________ m.o'.

KELISHILDI:

O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish
tadqiqotlari va ilg'or texnologiyalarni
tatbiq etish markazi

Direktor v.b. ____________ **M.Esonov**

2021 yil «_____» _________ m.o'.

Samarqand davlat chet tillar
instituti

Rektor__________ **I.Tuxtasinov**

2021 yil «_____» _________ m.o'.